

LA FEYNA D'EN JAFÀ

COMEDIA EN UN ACTE Y EN PROSA

Trasportada de la escena francesa
á la escena catalana per

ERNEST SOLER DE LAS CASAS

Estrenada ab éxit en lo TEATRE CATALÀ (ROMEA) la nit del 30 de
Setembre de 1893

Preu: UNA pesseta

BARCELONA
BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

CABRAS, 13, SEGON 1.^a

1893

13

LA FEYNA D' EN JAJA

LA FEYNA D' EN JAFÀ

COMEDIA EN UN ACTE Y EN PROSA

Trasportada de la escena francesa
á la escena catalana per

ERNEST SOLER DE LAS CASAS

Estrenada ab éxit en lo TEATRE CATALÁ (ROMEA) la nit del 30 de
Setembre de 1893

BARCELONA
BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

CABRAS, 13, SEGON 1.^a

1893

Ningú podrà traduir, representar, ni rimprimir aquesta comèdia, sens permis de son autor.

D. Juan Molas y Casas, es lo sol encarregat d' aquesta obra, y ab ell deuràn entendres tots los teatres y societats que vullgan representarla.

Quedan reservats tots los drets.

REPARTIMENT

PERSONATJES

ACTORS

PERSONATJES	ACTORS
D. BERNAT.	SR. SOLER
ENRICH, son nebot.	» GOULA.
D. ^a ELISA, viuda jove.	Sra. PARREÑO.
QUIRSE, criat.	SR. PUJOL.

ACTE ÚNICH

La escena representa una sala. Al fons una reixa. A la dreta del espectador una gran porta que conduheix al interior de la casa. Mes al fons la porta d' una cambra que se suposa ser la de Enrich. A la esquerra un' altra gran porta que dona al jardí y al defora. A primer terme y al mateix costat un petit escriptori frente á la porta d' un altre quarto: al fons del teatre un piano, á vora de la reixa.

ESCENA PRIMERA

D. BERNAT', tot sol.

BERNAT'.—Ja son las nou y sembla qu' encara dorm tothom. Deixa parat de la manera que 's lleva dematí la gent quan viu á fora! Y be; menos mal; aixó dona á las personas observadoras lo temps per reflexionar. Vaja, es una gran desgracia ser rich; pero encara es més desgracia ser rich y solter. A un hom, al primer cop d' ull li sembla que 'l *celibat* y una bona fortuna portan la independencia y la llibertat. Jo m' ho creya aixís. Donchs bé; es tot al revés: te trobas ab una pila d' obligaciós, de debers; de respectes humans que sembla talment que 'ls tingas arrendats y ab privilegi. Una senyora te de fer corre-

tatxes ó compras...—calla ja 'm veuré ab don Bernat... y gracias á n' aixó me trobo ab que ja no 'm bastan las rendas porque aquestas senyoras per ser més á la moda, no tenen may cap diné. Quan un es jove ja li surt mes á compte arruinar-se per las donas, porque ja se 'n pren lo desquit; però quan un pobre minyó 's troba ab que ja passa de cinquant' anys encara que continui'sent lo tresorer d' una colla de senyoras macas ja no 'n reb cap mena de salari. Oh! Y aixó encara no fora res; lo que fa pensar es qu' un home rich está esposat á tribulacions d' un ordre superior. Per exemple: jo tinch una bonica fortuna; pero aixís com en un camp de blat hi surt l' agram, á n' aquesta fortuna m' hi ha eixit un nebot que no te lo que 's diu un céntim partit pel mitj; y qué s' hi farà? Tot lo mon espera que jo l' estableixi, tot lo mon hi compta y ell lo primer. Ja sé que jo tinch seixanta mil durets; pero es per mí que 'ls tinch. Que s' hi farian vostes á n' aixó? Potser mal que mal lo mellor fora que 'm casés... Si jo 'm casava, per exemple ab donya Elissa, la neboda del meu amich lo procurador que m' ha fet tutor d' ella...

Pse!.. no m' hi acabo de decidir. Una viuda joveneta que potsé no tindrá deu mil duros; no es prou per un home que te 'ls séus seixanta mil! Puch trobar un partit mellor. Perc ara que hi penso! lo méu nebot que no te ahont caure mort l'profitará. Si 'l caso ab una xicota rica que 'm perteneix y que jo la refuso, per una part li dono una fortuna y per l' altre lo deixó lligat y quedo en repós. A las horas jo ja puch pensar en casarme, puch tenir successió y no visch ab la por al cos de que 'l meu ne-

bot se quedi ab los meus bens y 'ls de la dona. Estich decidit; los casaré. Mira, justament ara vé ella.

ESCÉNA II

D. BERNAT y D.ª ELISSA

BERNAT.—Bon dia, pupila meva; porque jo ja la comto com á tal.

ELISSA.—Jo reconech lo bó que vosté es ab mi, don Bernat, y se tot lo que li dech.

BERNAT.—Lo qu' es fins ara, senyora, me temo que som nosaltres los seus deutors; jo havia surtit ab lo mèu nebot cap á la meva hisenda de Igualada; perquè ell tots los anys quant vacacions me fa l' honor de venirhi á cassar y ferme malbè tots los sembrats, y com que m' ha vingut de camí passar per las terras de V. he volgut detenirme per visitarla.

ELISSA.—Jo li estimo molt la galantería però confessi que vosté 's queda aquí quasi per obligació. No veu que jo sè que li he sigut recomanada pe 'l méu oncle qu' era 'l séu gran amich...

BERNAT.—Si; perquè encara que jo no he rebut de mans de 'l notari los papers que ho comprobán, s' assegura que jo he sigut nombrat lo séu albacea.

ELISSA.—Ja pot jurarho; fa quinze dias qu' ell, Déu lo tinga al cel, m' ho va escriure y si jo no li he ensenyat aquesta carta pot ben creure que no ha sigut per falta de confiansa en vosté, sinó per altrás rahons que no goso dirli.

BERNAT.—Peró que jo las endevino. Me sembla qu' ell li debia dir que comptava deixarli vuit

ó deu mil duros y al mateix temps la com prometia á pendrem per conseller, per tutor... y per marit.

ELISSA.—Ès vritat.

BERNAT.—Y bè; qué n' hi sembla á vosté d' aquesta idea?

ELISSA.—Don Bernat... jo no sé com respòndreli....

BERNAT.—(Ay, ay, ay, ay! A veure si á n' aquesta bona senyora, sense volgué, haurè comés la imprudencia d' agradarli?...) Me sembla que jo no hi veig res que tinga de turbarla á menos que vosté tingués al fondo del séu cor, alguna inclinació.

ELISSA.—Oh! Si no fós més que per aixó ja li puch respondre sense por; perquè estich ben segura de no estimar á ningú.

BERNAT.—Ni á mi?

ELISSA.—Ni á vosté.

BERNAT.—Veliaquí una confessió ben esplicita.

ELISSA.—Al menos es franca. En ma vida he enganyat á ningú, y ab la mateixa franquesa que li he dit aixó li diré...

BERNAT.—¿Que 'm dona 'ls despatxos?

ELISSA.—No senyor; qu'estich prompte á conformarme del tot ab las intencions del méu oncle sempre que las de vosté siguin las mateixas.

BERNAT.—Qué, senyora!..

ELISSA.—Soch sola al mon; sense un parent; sense un amich. Si 'm tinch de guiá per la proba que ja n' he fet, tinch poch encants per agradar y per ferme méu al mèu marit. Si es un jove, m' enganyará y 'm fará tant mes desdixada quan mes tinga jo la debilitat d' estimarlo. Si es de la edat de vosté potser será un amich mes segú y menos exigent. Veliaquí 'l meu plan. ¿Qué me 'n diu?

BERNAT.—Lo que jo dich, senyora, es que vosté es una dona encantadora, que merexería ser millonaria. (Déu méu, quina llástima! Pen-

sar així y no tenir dos cents mil duros de renda! Nada, nada! Es precis que 'l méu nebot s' hi casi ó jo perdo 'l nom que tinch.)
Donchs á vosté no li agradan los jovens?..

ELISSA.—No senyor.

BERNAT.—No obstant confessi que n' hi ha de molt agradables. Per exemple; en quina opiniò té veste al méu company de viatge, al méu nebot?

ELISSA.—Don Bernat...

BERNAT.—No 'm podrà pas negar qu' es un complert caballer, un bon mosso, un estudiant aprofitat y un caràcter alegre.

ELISSA.—No hi ha dupte; però ja li he dit que jo dich sempre la vritat y jo trobo...

BERNAT.—Qu' es lo que troba vosté; *vamos* á veure...

ELISSA.—No sé com esplicarme... Lo seu caràcter no m' agrada; me fa l' efecte de que ell está convensut de que complau sentirlo; lo trobo indiscret, llauger, sense sentiment, en fi, Don Bernat, es un home alegre; veliaquí perquè jo no l' estimaré may.

BERNAT.—(Malament; mal estreno.)

ELISSA.—No sé si es jo qu' ho veig malament...

BERNAT.—No, no; es culpa seva... no sé si dech ferli una confiansa.

Sápiga que l' Enrich, que 'l meu nebot, l' adora.

ELISSA.—A mi! Pero qué 'm diu?

BERNAT.—La vritat pura. Jutgi, després de saber aixó, si jo puch, ab la consciencia tranquila, fer la desgracia d' un cor jove y apassionat que no ha comés altra falta que la d' estimarla á vosté com un boig.

ELISSA.—Peró jo no puch tornar en mi! Ell! L' Enrich! Si fa tres dias qu' es aquí y apenas si l' he vist! Si passa tot lo día cassant!

BERNAT.—Es que vosté l' imposa...

ELISSA.—Donchs fill, jo l' he vist sempre molt alegre

y no he notat may que la meva presencia 'l torbés.

BERNAT.—Oh! Te moments; te dias, senyora; però aixís que 's troba sol, cau en una gran tristesa. Jo, jo puch assegurarli qu' está cambiat.

ELISSA.—Vol dir?

BERNAT.—Si fins s' ha aflaquit... si no te humor per re: ni dorm, ni menja ..

ENRICH.—(Desde fora.)

Que passa aquí? Ni 'l cuyner, ni 'l criat, ningú es al puesto!

ELISSA.—Ay Deu meu! Es ell!

ESCENA III

LOS MATEIXOS, ENRICH que ve ab lo sarró plé de cassa y la escopeta.

ENRICH.—Deu la quart, senyora. Bon dia oncle. Sembla qu' encara no 's pensa en esmosar en aquesta casa, perquè el menjador qu' ara he atravessat, ofereix lo mateix aspecte d' un desert.

ELISSA.—Es qu' ahir varem quedar ab lo seu tio qu' aniriam á esmorsar á mitxa horeta d' aquí, á una font qu' hi ha molt bona.

BERNAT.—Just: un esmorsar ab honors de dinar, cap allá á las dugas.

ENRICH.—A las dugas? No 'm puch pas esperar tant.
(Al seu oncle que li fa senyas.)

No, no; tant es qu' aixequi las espatllas com que no, tio. A vosté tot li es igual, com que 's lleva quan aquell animal canta... vosté 's lleva á mitx dia y ja 's diu que qui dorm menja; pero jo que m' he llevat mes dematí que 'l sol...

ELISSA.—Com. Enrich!...

ENRICH.—Lo que sent, senyora, á las quatre del dematí ja corria per aquestos camps.

BERNAT.—Veu, lo que li deya? Talment no dorm.

ENRICH.—Es vritat que tot ha sigut per culpa del jardiner de vosté. Jo li havia dit que 'm despertés entre sis y set qu' es un' hora molt enrahonada y á la matinada, tot anantsen á fe 'l jornal ell que 'm crida tot trucantme en los finestrons.—Senyoret, espavilis, que ja no li quedan sino dugas horas de dormir.—Jo no he sabut com donarli las gracias per tanta atenció. M' he posat furiós; perquè may, jo crech que may, havia tingut un sómit tan hermos com lo qu' estava tenint quan ell m' ha despertat.

ELISSA.—Somiava?

ENRICH.—Si senyora.

BERNAT.—Vaja; del mal lo menos.

ENRICH.—Somiava que 'm trobava en lo camp de batalla; s' empenyava 'l combat tot voltant méu, quan un soldat de la caballeria enemiga, me dona un cop de sabre á la espatlla; me raja la sang; lo furor me cega, me poso dret damunt dels estreps; ataco de frente al soldat enemich; vaig per matarlo... y si encara es viu, cregui senyora que deu la vida al jardiner de vosté porque en aquell moment es quan ell m' ha despertat. Si, m' ha quitat una victoria certa; de rábia jo que prenh la escopeta que tenia á la vora del llit. .

ELISSA.—Ay Déu méu!

ENRICH.—Y, á falta de caballería enemiga, he fet mossegar la pols á quatre perdius, una llebra y un cunill mal aconsellat, tot lo que tinch l' honor d' oferirli com á trofeus de la meva victoria. (Posa 'l sarró á la taula y 'n treu la cassa.)

ELISSA.—Mil mercés, jove. (Apart á D. Bernat.)

(Efectivament, vosté tenia raho: es molt alegre y molt amable; però per enamorat no serveix.)

BERNAT.—(S' equivoca; es una alegría fingida. Está picat ab vosté y vol venjarse fent l' indiferent.)

ENRICH.—(Ensenyant la cassa.) Ey, que vingui algú! (Surt lo criat.) Y que no dirán pas qu' hagi fet de rey Herodes; vull dir qu' aixó no ha estat la degollació de ls ignocents. Mirinme aquest cap de cassa; es lo decano. (Ensenyant la llebra.) Es lo Nestor d' aquestos boscos. Es lo patriarca de las llebras. Tota la vida m' alabaré d' haverla pogut matar de viu en viu; perque si m' arrivo á descuydar un parell de dias, ja la trobava morta de vellesa. Però encara que fos mes aixarrehida qu' un suro, si 'l seu cuyné vol ferne un pastel, d' aquí á mitx' hora no hi haurá res al mon mes tendre. (Dona la cassa al criat que se la emporta.)

Peró la vritat es que tinch una gana que m' aixeca y vosté, senyora, vosté qu' es tant bona, tant amable no voldrá pas que la culpin de la meva mort?...

ELISSA.—No, de cap manera, y ara vaig á donar las ordres.

ENRICH.—Ah! vosté 'm torna á la vida. (Besa la ma á Elissa al moment qu' ella surt.)

ESCENA IV

D. BERNAT y ENRICH

BERNAT.—(Imbécil! sembla que trobi gust á fer malbé tot lo qu' he fet per ell.)

ENRICH.—Es cosa esquisida, tio, un pastel de llebra quan es ben fet! Arreglat d' aquella manera jo crech qu' un se menjaria al seu oncle y tot.

BERNAT.—Vaja, ja n' hi ha prou! No se com estás aquest dematí!.. Sembla qu' ho fassis expressament; no parlas mes que de menjar.

ENRICH.—Peró home de Déu! Ab que vol que pensi un cassador?

BERNAT.—Peró al menos haurias pogut no sortir á parlarne al devant d' ella. Vaya un comportament hi tens ab donya Elissa? una senyora guapa, que 'ns reb á casa seva, que 'ns te totas las atencions y que 'ns fa ballar l' aiga als ulls y may li dirigeixes una sola paraula amable ni un mot galant!..

ENRICH.—Encara no fá dos minuts que li he besat la má y li he dirigit algunas frasses que... no 'm recorda quinas eran; pero no tenían res de bruscas.

BERNAT.—Sí; pero ha sigut per demanarli esmorsar.

ENRICH.—Ah! Si un no estés eloqüent en aquestas ocasions no sè per quan guardaríam la eloqüencia. (Posantse la ma en la boca del cor.) Vosté no sent defalió com jo, tio.

BERNAT.—Jo no sento sinó las tonterias que tu dius; no sé quín día tindrás enteniment... Parlém una mica seriament. (D. Bernat agafa una cadira, l' Enrich l' imita y 'ls dos seohen.) Vols dir que no fora temps de que t' establissis?

ENRICH.—Y ara, perquè? No 'l tinch á vosté? Soch lo séu únich parent, vosté té seixanta mil duros...

(Veyent que 'l seu tio fa un gesto.)

No, si no 'ls hi vuy, si no 'ls hi demano. Guardi 'ls tant temps com pugui; no més si se'm presenta algún negoci, vosté 'm farà'l favor d' avançarme una vintena de mils duros y aixó serà 'l meu dot; ja 'n hem parlat prou

BERNAT.—Escolta, escolta: de qué 'n dius vint mil duros tu?

ENRICH.—Home, de cent mil pessetas.

BERNAT.—Peró si per exemple se presentava un partit ventatjós per tu, responme ab franquesa, te trobarias disposat á casarte?

ENRICH.—De cap de las maneras. Jo vull ser lliure é independent. Faré com vosté. Moriré conco.

BERNAT.—(Sembla qu' algú l' hagi ensinestrat!...) Peró home; agradante las donas, si se 'n presentava una de bonica, ben feta...

ENRICH.—Home, no li diré que si 'm presentava una Venus de Milo... pero encara li hauria de fer posá 'ls dos brassos.

BERNAT.—No; la Venus del *Nilo* que dius, no fora sinó una estatua y la dona de qui 't parlo jo es una persona animada per tot lo que hi ha de bo y d' agradable. No sè ab qui comparártela. Ja veurás, ¿sabs á qui s' assembla? á donya Elissa. Que m' hi dius.

ENRICH.—Apa, home; si antes d' obrir la boca ja li he vist las dents. Li diria que no la vull.

BERNAT.—Si qu' amigo ets ben exigent. ¿Y per qué?

ENRICH.—Perque 'm faria esmorsar massa tart

BERNAT.—¿Encara?

ENRICH.—Oh! y tal encara! ¿No veu que com mès va mès gana tinch? Hi convinch, es una dona hermosa, que te un bon caracter, que toca,

BERNAT.—(Sembla qu' algú l' hagi ensinestrat!...) Pero home; agradante tant las donas; si se 'n presentava una de bonica, guapa, ben feta...

ENRICH.—Home, no li diré que si 'm presentava la Venus de Milo... pero encara li hauria de fer posar los dos brassos; perquè jo, sense brassos...

BERNAT.—No; la Venus del *Nilo* que dius, no fora sinó una estàtua y la dona de qui 't parlo jo es una persona animada per tot lo que hi ha de bó y d' agradable. No sé ab quí comparártela. Ja veurás, sabs â quí s' assembla? â D.ª Elissa. Qué m' hi dius?...

ENRICH.—Apa, home; si antes d' obrir la boca ja li he vist las dents; li diria que no la vull.

BERNAT.—Si qu' amigo ets ben exigent. Y per qué?

ENRICH.—Perque 'm faria esmorzar massa tart.

BERNAT.—Encara?

ENRICH.—Oh! y tal encara! ¿No veu que com mes vá mes gana tinch? Hi convinch, tio; es una dona hermosa, que te un bon carácter, que toca, que broda, que pinta, que sab portar una casa; en fi, tio, una dona excelenta, veliaquí perque no puch sufrirla.

BERNAT.—¿Es dir que no t' agrada?

ENRICH.—Ni goça.

BERNAT.—Donchs molt mal fet; perque si jo 't deya... si tu sabias.

ENRICH.—Ja sè que 'm vols dir; que jo li agrado, no es aixó? Pitxor que pitxor; no he estimat may â cap dona que m' estimés. Sempre m' ha passat aixís: véurerla 'l dilluns, ferli l' os lo dimars, declararme 'l dimecres, dirme que sí 'l dijous, sé ditxós lo divendres, deixarla 'l dissapte, reposá 'l diumenge y 'l dilluns tornar â comensar per un altra. No n' he estimat sinó una en tota la meva vida y va ser perquè se 'n va anar lo dijous cap â

Buenos Aires.

BERNAT.—(Ay, ay, ay, ay, ay, ay! Jo ho hauria espatllat tot... Cambiém de táctica) Donchs bé, noy, estarás com lo peix á l' ayga; porque D.ª Elissa m' ha dit que no 't podia sufrir.

ENRICH.—Qué 'm diu!

BERNAT.—Quan tu has arribat, acabava de confessarmho. Te troba brusco, poch galant, poch amable, no pensant sinó en menjar ó en cassar...

ENRICH.—Verdaderament.

BERNAT.—Com tu veus, las apariencias, li donan la rahó. Ab tot y aixó ja pots suposar que jo 't defensava y m' he permés contarli alguna de las calaveradas que se 't atribuheixen... se suposa, las que 's poden contar!... Potser he estat indiscret; però jo lo que volia era convéncela.

ENRICH.—No, no, tio; no hi trobo res de mal. ¿Y be, qué hi ha respost ella?

BERNAT.—Que no podia entendre 'l mal gust d' aquestas senyoras y que si ella s' hagués trobat á n' al seu puesto, estava segura de que no haurias alcansat res.

ENRICH.—Ah! Ella ha dit aixó?

BERNAT.—Y mil altrás cosas mes picantas encara... de tal manera, que al cap de vall ha lograt enfadarme, tant, qu' he arribat á sostenirli que á pesar de la seva fieresa, si volias dar-te la pena d' ocuparten, jo la veuria á n' ella mateixa...

ENRICH.—Si com hi ha Deu!

BERNAT.—(Aquí 't volia.) Ella ha somrigut desdeñosament, y en aquest moment has arribat tu. Jo hauria volgut, per tot lo del mon, que tu haguesses aparegut als seus ulls ab totas las tevas prendas y tu com si ho haguesses fet esprès...

ENRICH.—Oncle, estigui tranquil, que jo li prometo

que quedarém venjats. ¿Qué s' hi vol jugar que demá ella ja m' estima?

BERNAT.—Tan com demá... (Ab ayre de mofa.) Per-métem que 't digui ..

ENRICH.—Ja ho veurá!

BERNAT.—Sobre tot, fes ben bé l' enamorat: no 's triunfa d' una gran virtut, sino ab una gran passió.

ENRIEH.—Potsé sí que V. m' ensenyará de quin modo 's portan aquets negocis!...

BERNAT.—No, fill, no; ja sé que may hi he tingut tanta trassa com tu; combina 'l plan d' atach com tu vullguis. Jo faré una prometensa perque 'n surtis be, á la Vírgen del Amor Hermoso; pero si 't quedas ab un pam de nas, ja t' aviso: m' hi faré un paixó de riu-rel!...

ENRICH.—Será un' altra víctima.

BERNAT.—Ho creuré quan ho veuré.

ERRICH.—No hi ha res més fácil que ferse estimar, quan no s' estima.

(D. Bernat surt.)

ESCÉNA V

ENRICH, sol.

Ah! Es á dir, que aquesta dona 'm desafia, se burla de mi! Una provinciana que deu la seva tranquilitat á la meva clemencia y al meu bon cor. Sí? Donchs, ja ho veurém. Es veritat que he comensat malament, com ha dit be 'l meu oncle. Res, es una falta. Ab las donas s' ha d' estar sempre preparat per lo que puga venir. No 's pot dir may d' aquesta dona no m' enamoraré. Per de prompte lo mellor es que desdenyi aquest

esmorzar. Sí!, però, quín medi?... Ah! aquí tinch lo bossí del cassador. Un tros de pa tot sol. (Menjanne ávidament.) Nada, nada: resignació. *En tiempo de hambre no hay pan duro.* Per altra part, ja 'n tenia necessitat d' una conquesta. (Parlant ab la boca plena.) Un no pot pas cassar tot lo dia y aixó será una distracció sedentaria tot lo menos.

ELISSA.—(Elissa á fora.)

Está bé, está bé.

ENRICH.—Ah! Ja es aquí! *Preparen.*

(Se fica á la butxaca lo tros de pa que li ha quedat y s' aixuga la boca ab lo revers de la ma. S' assenta vivament, á prop de l' escriptori y pren lo primer llibre que li vé.)

ESCENA VI

ENRICH. D.ª ELISSA.

ELISSA.—Enrich; están cumplerts los seus desitjos. En lo menjador trobará tot lo mellor que jo he pogut reunir... Enrich! Que no 'm sent?

ENRICH.—Ah! Es vosté, senyora? Perdoni. Vosté tenia la bondat d' anunciarme...

ELISSA.—Una cosa molt interessanta per vosté: l' esmorzar!

ENRICH.—L' esmorzar... Ah! es vritat. Ja no me 'n recordava. La lectura d' aquesta novela...

ELISSA.—D' aixó 'n diu novela?... Los Pequeños Poemas?...

ENRICH.—(Mirantse 'l llibre.)

(Bona l' he feta; ni ho havia mirat.) Y be; que te mes? Si jo entench per novela l' obra literaria que mellor descriu las debilitats del cor humá; faig cap disbarat quan ano-

meno aixís, l' obra mestre de Campoamor?

ELISSA.—(Somrient.)

M' agrada molt aquest pensar; pero lo que 'm deixa parada es que sigui 'l de vosté.

ENRICH.—Y aixó, senyora, per qué?

ELISSA.—No sé; pero 'm sembla que un gran cassador com vosté, no te temps per...

ENRICH.—No te temps per pensar... no es aixó? Aixó es lo que vosté volia dir y aquestos mots m' esplican perque, desde fa tres dias, vosté s' havia dignat rara vegada á dirigirme la paraula.

ELISSA.—Jo, Enrich?...

ENRICH.—No; si jo no li 'n dono cap culpa. Era per indulgencia; per bondat. Era perque vosté no 'm feya capás de compéndrela.

ELISSA.—Guardim Deu de tenir may ideas semblants. Per probarli lo contrari, torném á Campoamor. Quín poema llegía?

ENRICH.—Ja ho veu. Estava admirant la descripció que, tácitament, fa l' autor, d' un caràcter que es lo seu propi. Contemplava de quina manera vol ocultar la seva tristesa sota un dosser d' agudesas que no li passen de las dents y mirava, allá hont altres sols hi suposan una planta tota cuberta de flors, grogas com l' or, la gatosa florida, més bella als ulls si li plau que la mateixa ginesta; mes ocultant entre las sevas flors las traidoras espinas ab que preté ferir al que intenti cullirne un sol brot. Aixó havia estat, senyora, l' objecte de las meas reflexions é hi estava pensant encara, quan vosté ha arriuat.

ELISSA.—(Pero quín cambi de maneras! A veure s D. Bernat tindrà rahó?) Pero, Enrich, vosté creu que en lo mon y en los nostres temps existeixen temperaments com aquest?

ENRICH.—Molts, senyora. Hi ha molts joves que á V.

li semblarán pagats de sí y atrevits, y no son sino enamorats y tímids; li hablarán de mil cosas lleugeras; porque no gosará dirli la sola cosa seria que 'ls ocupa 'l pensament. Sí, senyora, n' estich segur; hi ha home que desitja agradarli y ho fa tan malament y ab tan poca trassa, que se li fa més antipátich que un altre á qui vosté no inspira cap mena de sentiment. Convínguihi francament. ¿No li sembla que tinch rahó?

ELISSA.—Verdaderament m' ha fet una pregunta de molt difícil resposta. Desde que vaig quedar viuda he viscut cuasi sola en aquesta torra y no he trobat una sola persona que pretengués fersem agradable.

ENRICH.—Cóm, senyora? Es dir que jo no he lograt ferme comprendre?... Vosté seria tan cruel...

ELISSA.—(Volent sonriure.) Cruell!... Si; te rahó; efectivament ho seria si deixava que 's prolongués aquesta conversació. Vosté olvida que encara está en dejú y que l' esmorzar l' espera.

ENRICH.—Per l' amor de Deu, senyora; deixém aquet punt. Vosté 's vol desentendre de lo que li dich; ja ho tenia de preveure. Ara veig lo bé qu' havia pensat jo prenent lo partit d' evitarla y de callar; però ja que á la fi jo he gosat á parlar, acontentis de castigarme ab la seva indiferencia y no afegeixi la burlla als torments que ja estich sofrint.

ELISSA.—(Qué diu?) Enrich; d' ahont venen aquestas queixas? qu' he fet? de quín crím soch culpable?

ENRICH.—De quín crím? Ah! ara veig qu' es vosté la que no podría compéndrem: vosté qu' ha tingut la coquetería...

ELISSA.—Jo, coqueta! Está enganyat, Enrich, y jo 'l tinch en massa estima per no desenganyarlo. (Duptant.)

ENRICH.—Y si vosté també s' enganyava? (Ab expressió.) Y si aquest amor fos verdader?

ELISSA.—Si ho fós, me semblaria que aquesta confessió mereix la meva confiança, y li respondria: aquesta dona que vosté creu tant lleugera es susceptible del sentiments més verders y més fondos; més los seus gustos li fan estimar la calma y la soletat; mentres que 'ls de vosté lo cridan al mon hont está destinat á brillar. No som fets l' un per l' altre; la seva desgracia y la meva serían la conseqüencia d' aquest amor, y si vosté 'l sent tant fort com m' ha dit, apressemnos á posarhi un remey deixant de veurens. Veliaquí lo que jo li diría si 'ns trobessem en aquest cas; però jo tinch la esperança de que aixó no haurá sigut res y de que vosté voldrá quedarse ab nosaltres. (Li fa una reverencia y surt.)

ESCENA VII

ENRICH sol, mirantla sortir.

Se 'n va! Me deixa! No m' esperava una defensa tant obstinada. Solament la meva indiferencia pot donarnos armas iguals. Te un art, una finesa! No 's distreu may y s' aprofita de totes las ventatjas. A pesar de tot jo he fet la meva declaració qu' era lo mes difícil; y he fet be de ferla; jo he conegut qu' ella se 'n ha sentit envanida. Res, res; lo primer pas ja está dat: endavant,

ESCENA VIII

ENRICH y D. BERNAT

BERNAT.—Y be, noy: quínas novas hi ha? Cóm marxa aquest assumpto?

ENRICH.—Molt bè, tio, molt bè; vosté tenia rahò; es encantadora, viva, alegre, espiritual y coqueta! Y coqueta tant més temible, quant es de las que fingeixen no serho.

BERNAT.—No es vritat qu' he fet bé? Es dir, donchs, que tu creus qu' acabarás per ferte estimar?

ENRICH.—Sí, tio, sí; tinch esperansa; però es més difícil de lo que jo creya; porque ja comprendrá vosté que tractantse d' una dona qu' es del tot insensible...

BERNAT.—Ep, cuydado, noy, cuydado; que jo crech que tant com insensible tampoch ho es. Ara mateix, al saló, una de las sevas tias li ha parlat d' un jove qu' ella protegeix y que la demana en matrimoni.

ENRICH.—Y bé; que hi ha respost ella?

BERNAT.—Home, no ha fet massa la desmenjada.

ENRICH.—Y vosté creu que l' acceptará?

BERNAT.—Me sembla que si tu no t' espavilas per ferla enterament teva, aprofitará la mica de sentit comú que tu li deixis per fer un matrimoni enrahonat.

ENRICH.—Aixó es lo que falta veure! No es perquè la vulgui per mi, tio; no més es per la posta qu' hem fet; però vull guanyarla.

BERNAT.—Donchs mira; comensa á privar al correu de que marxi; perquè 'ns ha dit ella qu' ara s' anava á tancar á n' al seu quarto per respondre á n' aqueix pretendent.

ENRICH.—Lo desdenyarà, tio; lo desdenyarà y no tinch cap ganas de véurela en aquest moment; perquè aixó fora demostrar massa ardor, massa pressa.

BERNAT.—Potser tens rahó; mira, si vols, nos n' anirem á passejar tots dos.

ENRICH.—Es lo mellor que podém fer. Ah! pero miri; aquí ve 'l criat que li porta las sevas cartas; no 'l vull privar de llegirlas.

(Entra lo criat ab un paquet de cartas; Enrich li pren y 'l dona á son oncle.)

BERNAT.—Está bé.

(Al criat.)

Sabs ahónt es, Donya Elissa?

QUIRZE.—Las senyorasson á n' aquest costat de jardí; á n' al passeig d' arbres.

ENRICH.—Está bé.

(Fent senya al criat de que se 'n vaji.)

Estigui bo, tio; me 'n vaig, al meu cuarto, á dormir mitxa horeta.

BERNAT.—T' ho aconsello; dorm y reposa y no tingas por de cap mala cosa.

(S' asséu devant del escriptori. Enrich fa com qui se 'n va cap á la dreta hont hi té 'l séu quarto; després se 'n va de puntetas cap á la esquerra com qui va al jardí.)

ESCENA IX

BERNAT sol, mirant á son nebot per sobre la espatlla y partintse de riure.

Ah, ja, ja, ja! Magnífich. Si ara 'm volgués entretenir á seguirlo, lo trobaria á n' al passeig d' arbres. Ara dos ó tres obstacles més y ja 'ls tindré enamorats com un ximplés. A veure que será aixó. (Pe 'l paquet de cartas.)

Ola! Cartas de Barcelona... un paquet gros
(Mirant lo sello.)

de Sabadell. Obrim aquest; ja m' ho temia; es lo qu' estava esperant de l' un dia á l' altre. Es la copia del testament del procurador. (Llegint al cap de vall.) Es lo que m' havian dit; soch lo seu executor testamentari. Vejam las principals disposicions. Caratusus, quins preámbuls! Be, no 'm deixa parat. Ell sempre havia sigut original! (Llegint.) «De todas las enfermedades que amenazan la existencia de un solteron?...» (En catalá 'n dihém un conco.) (Llegint.) «La mas terrible y la mas tenaz de todas la constituyen las ramas laterales; por ellas no puede vivir ni morir en paz. Yo que me sentí noche y dia atormentado por la presencia asidua de mis buenos parientes, primos, segundos primos y primos segundos de mis segundos primos, nombro heredera universal á la sola persona de mi familia que nunca me ha hecho la corte, me refiero á mi sobrina Elisa Solá viuda de Garriga» (Interrumpintse.) Deu meu! D.ª Elissa hereva universal... ella que tot lo més que podia esperar era una dotcena de mils duros... trobarse al frente d' una fortuna de mes de mitx milló de pesetas! una dona jove, una hermosura, d' una dolcesa, y un carácter angelicals! Y jo la dava á n' al meu nebot?... Mea culpa, mea culpa, mea grandíssima culpa. (Fent Santus.) Qu' es lo que jo feya? (Agafant ab vivesa 'l testament.) Acabém: (Llegeix.) «Es mi deseo, pero no lo impongo como condicion que Elisa contraiga matrimonio .. con mi amigo Bernardo Parera á quien nombro mi executor testamentario y á quien aconsejo vivamente que procure tener sucesion, si le es posible.» Ah! malehit testament, si jo l' hagues conegut! Donar una dona com aqueixa á n' al meu nebot y pensar que jo podia ca-

sarmhi perque 'l testament m' hi autorisa, y ella mateixa aquest dematí semblava consentirhi! Hi ha vegadas que per ruch mereixeria una albarda. A veure, á veure; asosseguemnos; afortunadament lo mal encara no es tant gran, y ja que jo ho he fet, bé 'm sembla que podré, sempre que vulgui, desfer lo que jo he fet.

ESCÉNA X

DON BERNAT, ENRICH.

ENRICH.—Oncle! Oncle! Ah, es aquí! Que content estich de trobarlo!

BERNAT.—Per qué. Que hi ha novetats?

ENRICH.—Y grossas. Tot va com unas calsas de capellá.

BERNAT.—Si, eh? (Ab sorna.)

ENRICH.—Ella 's passejava per lo camí dels plátanos al costat d' una *ama* de *llaves* de las sevas parentas que per fortuna tenia una migranya terrible. Fent lo menos soroll possible jo li parlava á mitxa veu y molt aprop. Ah! no 's pot imaginar lo encantador d' aquella conversa! s' ha establert una especie d' intimitat misteriosa... ha sigut quasi bé una cita.

BERNAT.—(Es lo diable, aquest xicot.)

ENRICH.—Quan haviam dat tot just una volta, s' ha trobat cansada; jo m' he proposat per ferli de caballer, y ja 'm te apretant lleugerament contra méu lo bras mes hermós del mon.

BERNAT.—Com, senyor méu; vosté ha gosat?...

ENRICH.—Oh! Aixó no es res, encara. Jo he precipitat una mica 'l pas, y 'ns hém trobat quasi-bé sols. A las horas jo he posat en práctica tot lo que te l' amor de més convincent y tentador. He estat patétich, eloquent: fins he

plorat; es á dir, tio; estich content de mi y crech qu' ella també ho está. Jo observava l' efecte que li feyan las mevas paraulas; á cada mot que li deya, sentia batre 'l séu cor aquí, (En lo seu bras dret.) aquella turbació, aquell encantament, volian dir: t' estimo, y com si no n' hi hagués prou, los seus ulls han acabat la *frasse*.

BERNAT.—Com! ella s' ha dignat dirtho ab los ulls? .

ENRICH.—Tal com li dich; però encara hi ha mes. M' ha concedit una cita.

BERNAT.—Una cita!

ENRICH.—Si; quan m' he despedit de las altras senyoras, jo he dit, sentintho ella, que venia aquí per tocar un xich lo piano y, ab la mirada que m' ha donat, estich segur que d' aquí á un instant compareixerá.

BERNAT.—Be; tant com aixó ja 'm permeterás qu' ho dubti. (Mirant cap al jardí.) Deu méu! Si ja la veig que vé!

ENRICH.—(Ab alegria.) Ho veu, ho veu, tio? Ah, que soch ditxós!

BERNAT.—Oh! Espera, espera! .. Jo veig que 's passeja molt tranquilament, mirantse las flors de la balustrada.

ENRICH.—Ah, si! que vindrá cap aquí tot depressa perquè tothom ho noti! Home, ella fará com qui 's passeja ab tota negligencia, passará per aquí per descuit, m' hi trobará per casualitat.... y veliaquí de quina manera 's fan aquestas cosas quan s' acut á lo que 'n dihém una cita tácita.

BERNAT.—(May hauria dit que tingués tanta lletra menuda.) Bueno donchs ja qu' estas ben segur de que l' has enamorada, aquest es lo moment de dirli que tot aixó no ha sigut res mes qu' un joch.

ENRICH.—(Turbat) Si; tio, si; qui li diu que no... aquesta era la meva intenció... aixís ho havém convingut.

BERNAT.—Está be! Ja veurás que 'ns divertirém.

Ara gosaré del teu *triumfo*. (Assentant-se.)

ENRICH.—Cóm! Vosté 's vol quedar aquí?

BERNAT.—Ah y donchs? D' altra manera n' hi ha posta ni 'ns venjém. Recordat qu' es al devant méu qu' ella 't va desafiar.

ENRICH.—Donchs per lo mateix al devant de vosté ella no gosará á explicarse ni á confessarme que m' estima.

BERNAT.—Be, vaja donchs; mira: (Senyalant lo quarde la esquerra.) Vos escoltaré desd' allá. Ja veurás com riurém á las sevas costas.

ENRICH.—(A don Bernat que ja es á dintre 'l quarto y aguanta la porta entreoberta.) Tingui paciencia, li prego; perque al principi tindré de fe un xich la comedia.

BERNAT.—(Jo crech que ja comensas ara.) Ah! Ja es aquí

(Acaba de tancar la porta.)

ESCENA XI

ENRICH, ELISSA.

ELISSA.—Cóm! Encara es aquí? nos ha dit que 'ns deixava per anar á tocar lo piano y no sentintlo m' he pensat qu' havia sortit.

ENRICH.—No; encara no he comensat, á tocar. (Quina llástima qu' aquell bon home espii!)

ELISSA.—Vol qu' ensajém á quatre mans la «Silvia de Leo de Lives?

ENRICH.—Si vosté ho exigeix, éstich á las sevas ordres; però tenia tantas cosas per dirli...

ELISSA —A mi?

(Don Bernat surt del quarto y se 'n va de puntetas cap al foro desde ahont escolta la conversació.)

ENRICH.—Si; ja sospitará que 's tracta de vosté.

ELISSA.—Jo confiava en que vosté guardaria sobre aquest punt lo més cumplert silenci, com m' havia promés.

ENRICH.—Peró, Elissa, respenguim. Es possible, aixó? Parli, exigeixim una prova, un sacri fici; y per preu de tota aquesta *ternura* jo no li demano sino una cosa.

ELISSA.—Qu' es...

ENRICH.—Assegurarme que 'l méu amor no li es indiferent.

ELISSA.—De bona fe li dich qu' encara ho ignoro; pero quan ho sápigam li prometo que li diré al moment.

ENRICH.—Donchs mentres m' espero, puch confiar en que no respondrá á la demanda de matrimoni que jo sé qu' ha rebut aquest dematí?...

ELISSA.—Ja he respost; la carta ja es escrita.

ENRICH.—Y la enviará?

ELISSA.—Tot pot ser... Miri: la trobará á dalt *sobre* 'l meu escriptori. Báixila y veurém lo que 'n tenim de fer.

ENRICH.—(Besantli la ma.)

Ah! Que só ditxós! (Surt per la dreta.)

ESCENA XII

ELISSA y D. BERNAT

BERNAT.—(Si no previnch lo séu retorn, oli m' hi ha caygut.)

ELISSA.—(Ab alegría). Ah, D. Bernat, vosté! Si vosté sabía... lo séu nebot...

BERNAT.—Si aquest dematí jo li he parlat del séu amor, ha sigut perque jo mateix lo creya verdader; pero á horas d' ara jo sè que tots aquets extrémis qu' está fent, no son més qu' un joch.

ELISSA.—Oh! Deu méu! Quí li ha dit?

BERNAT.—Ell mateix.

ELISSA.—Ah, traydor!

BERNAT.—Aixó per part d' ell no es més qu' una lleugeresa; pero jo he cregut tenirla d' avisar. Ara, sobretot, no 'm traheixi pas.

ELISSA.—Li juro; però perquè no m' ho deya avans? (No importa, encara no podrà gosar del seu *triumfo*. (D. Bernat torna á amagarse dintre 'l seu quarto.)

ESCENA XIII

Los mateixos y ENRICH

ENRICH.—Aquí té la carta. Está dirigida á Don Eusebi Pla, advocat...

ELISSA.—Si senyor. (Ab fredor.)

ENRICH.—Puch, sense pecar d' indiscret, demanarli quin es lo contingut?

ELISSA.—(També ab fredor.) Li he respost que la seva demanda m' honrava molt y que consentia en péndrel per espós.

ENRICH.—Cóm! Vosté li havía escrit aixó?

ELISSA.—Si senyor, y com que vosté m' havía anunciat que marxa va á Barcelona, jo li prego que tingui l' amabilitat de portar vosté mateix la carta al séu destino. (Fa un saludo y surt.)

ESCENA XIV

ENRICH y D. BERNAT

BERNAT.—(Partintse de riure.) Ja, ja, ja, ja, ja! Si qu' amigo, noy, has cassat ben bé garsas per perdius. Si 't passés aixó sempre que vas á

cassar, que 'n pòrtarias pocas de llebras.

ENRICH.—(Enrich que ha quedat petrificat ab la carta á la mà.) Cóm! Es possible! Qué significa tot aixó!

BERNAT.—Qu' has tardat massa á burlarte d' ella y es ella la que 's burla de tu. Tu 'n tens la culpa; jo ja t' ho havía previngut.

ENRICH.—Es que jo encara no torno en mi! Jo, jo tinch de ser la seva riota? tanta amabilitat! tanta sensiblería!

BERNAT.—Vaja, vaja, noy; perquè posas aquesta cara? Be ho has estat prous vegadas de vencedor!... Per altra part jo 't prometo 'l més gran secret.

ENRICH.—Ah! Que se me 'n dona de totas las burlas de que puga ser obgecte? No son res al costat dels torments que sufreixo; porque, tio, ja no es temps de dissimular, li vull dir la vritat. La estimo, la estimo com un boig.

BERNAT.—Qué 'm dius? Aquest amor qu' havias volgut fingir...

ENRICH.—Ara 'l sento de debó.

BERNAT.—Y jo que t' admirava com á un gran comediante!...

ENRICH.—Oncle, es precis que la torni á veure, que li parli.

BERNAT.—Peró si no t' estima...

ENRICH.—Tant me fa.

BERNAT.—Peró si n' estima un altre.

ENRICH.—Tant me fa, tio; la vull tornar á veure.

BERNAT.—Donchs jo no ho sufriré. Si tu t' has tornat boig, jo tindré enteniment per tots dos. Qué significaria aixó? bo! Si que la pujariam dreta, la paret. Valor, fill, coratje. Primer que consentir en que tu fesses aquest paper, m' ha casaria jo!

ENRICH.—Si, oncle, si; te rahó, oncle. Miri; fassi tot la que vulga de mi; porque en aquest moment me troba sense gens d' esma per res.

BERNAT.—Gracias á Deu, Donchs bueno, desseguida cap á Paris, cap á Londrès. allá hont te sem-

bli. Jo pago. (Quan convé, convé; es un capital qu' esposo per fer aquest negoci.)

ENRICH.—Cóm! separarme d' ella?

BERNAT.—Ja vols tornar á comensar?

ENRICH.—No, oncle, no; li prometo: déiximela tornar á veure y demá ó demá passat ó l' altre ó més tart, li prometo que...

BERNAT.—Si; que no trobarías may arbre per perjarte... no, no; are mateix.

ENRICH.—Pero cóm vol que me 'n vagi tant d' improvís; sens haverhi res disposat...

BERNAT.—En un moment estaré tot. Eh! Quirze!

(Entra 'l criat.)

Mira, Quirze, entra desseguida á n' aquest quarto, (Lo de la dreta.) y arregla en un moment la maleta de viatge del senyoret, que no hi falti res. Sents? en cinch minuts. Si no ho pots fer tot sol, jo t' ajudaré.

(Lo criat hi entra.)

ENRICH.—Pero, y cotxe?

BERNAT.—Y donchs per qué tinch la meva berlina jo; (sinó per posarhi?...) jo te la deixaré. No tinch lo meu cotxero y 'l msu lacayo? Donchs tots dos están á las tevas ordres. Un dia ó altre tenías de coneixe de quin modo estima un tio.

ENRICH.—Si, oncle, si; oncle excelent. En moments com aquest se coneix lo servey que fa la familiar!... (Assentantse al escriptori y escribint.)

BERNAT.—Qué vols fer ara?

ENRICH.—Escrífureli, oncle.

BERNAT.—Pero qué pensas dirli? Qué li dirás que no ho sápigam á una viuda.

ENRICH.—No ho sé; però li tinch d' escriure.

BERNAT.—Pero per qué? Per tenir un altre desengany? Recordat de tot lo que jo li he dit en favor teu. Pensa que jo volía casarhi...

ENRICH.—De debó? (Aixecantse.)

BERNAT.—Era la meva sola idea; lo meu sol desitx; pero tots los meus esforços han estat inú-

tils. Mira, aquí tens á en Quirze que ja t' ho porta tot arreglat. (Surt lo criat del quarto de 'l Enrich ab la maleta y alguns paquets.) y 'l sombrero? y 'ls guants del senyoret?

QUIRZE.—Es que primer volia anar á portar aquests paquets.

BERNAT.—Dona, dona. Ja me 'n encarrego jo. Los faré portar al cotxe y al mateix temps faré enganxar los caballs. D' aquí deu minuts serás ó serém á la estació, porque vull acompanyarte fins allá, per més seguretat.

(Surt.)

ESCENA XV

ENRICH y aviat QUIRZE

ENRICH.—Quín home! ni 'm dona temps de respirar!... Ah! quína idea! Si mentres ell es abaix jo la pugués veuré... (Al criat que li presenta 'ls guants y 'l barret.)

Te, bon minyó. Aquí tens aixó per tú, y porta al moment aquesta carta á la teva mestressa y tornam la resposta immediatament.

(Lo criat surt.)

ESCENA XVI

ENRICH tot sol; y aviat lo criat.

Li demano cinch minuts de conversació; me sembla que no pot negarmels... pero si tarda, tot está perdut. (Guaytant á fora per la reixa.)

Sant March, Santa Creu! Lo meu oncle ja ha ficat tots los paquets á n' al cotxe... qué

veig! ja han enganxat! Ja está donant las ordres al cotxero, al lacayo, es per tot, se multiplica, ara 'm crida. (Cridant per la finestra.) Ja vinch, ja vinch! Y aquest criat que no torna!... Ah! Quina sort! Ja es aquí. La resposta.

QUIRZE.—Aquí la té. M' ha tornat lo bitllet esqueixat, sens obrirlo, y ha dit á la seva cambrera: tanqui la porta del méu quarto; no hi soch per ningú y no baixaré al saló fins qu' ell hagi marxat.

ENRICH.—Es dir qu' es cosa llesta?... No hi ha cap medi per ferme escoltar?... Ella no baixará fins qu' estará ben segura de que jo soch fora; fins qu' haurá sentit rodar aquesta malehida berlina... Oh, quín projecte! Si pogués rehixir!... (Mirant per la finestra.)

Si, si. Tot está apunt... lo cotxero es al pescante, la porta del pati ja es oberta... Plé d' impaciencia, lo méu tio ja s' ha ficat al cotxe. . Quirze: deu duros per tu y deu duros pel cotxero si li fas executar las meas ordres. Que sense fer cas dels crits ni de las amenassas ni de las imprecacions del meu tio, se l' endugui de seguida, al galop, desbocat, volant, durant l' espay de mitxa llegua y que 'l torni de la mateixa manera.

QUIRZE.—Peró, senyoret...

ENRICH.— Vint duros per tots dos.

QUIRZE.—Peró lo que vosté 'm mana...

ENRICH.—Depressa; se tracta d' una posta.

QUIRZE.—Ah! Es una posta? A las horas hi corro.

(Surt.)

ESCENA XVII

ENRICH, tot sol.

Ah, ah! D' aquí que 'l meu oncle torni, tinch

vint y cinch minuts d' avantatxa. (Se sent rodar la berlina y los picarols dels caballs sonar indicant una marxa rapidíssima, sentintse també los crits desafortats de D. Bernat. Tots aquets sorolls se fennen depressa com tot soroll que s' allunya molt ràpit.) Bravíssim!

Lo cop del fuet, los caballs se llensan; lo paviment del pati ha tremolat. Vulga Deu que 'l méu acudit rehixi y que 'l soroll fassa sortir á la ingrata de la seva cambra. Ah! Gracias á Deu, respiro: es ella! qu' encara no 'm vegi. (S' oculta.)

ESCENA XVIII

ENRICH amagat.—ELISSA

ELISSA.—(Entra y mira per la reixa.) Gracias á Deu, ja se 'n va, ja no es aquí... traydor! Encara gosar á escriurem! Qué podía dirme! Si; no hi ha dubte, furiós de veure espatllat lo séu projecte, volía probar de nou si podía abusar de la meva debilitat; de la meva credulitat. (Mirant entorn.) La seva presencia en aquesta casa, me feya mal; desitxava trobarme sola, y no obstant ara sento un fret mortal, una buydor cruel. (En lo cor.) Per qué aquest torment? Per qué tinch de contenir las meas llágrimas? Ploremlo al menos ara que no 'n sabrá res.

ENRICH.—(Que s' ha anat acostant per darrera d' ella durant aquets darrers mots.) Deu meu! Qué es lo que jo he sentit?

ELISSA.—Encara es aquí? Qu' es aquesta traició? Enrich: es que 'm vol perdre?

ENRICH.—No; vinch á agenollarme als seus peus per implorar gracia.

ELISSA.—Deixim. Encara te esperansas d' enganyar-me?

ENRICH.—Jo, enganyarla? May! Li dich la pura vritat.

ELISSA.—Ah! Tinch de créurel?

ENRICH.—Si: no ha entrat cap altre amor verdader á dintre del méu cor y per probarli, sigui la meva esposa; dignis acceptar la meva ma.

ELISSA.—Qué! Vosté 'l méu marit! Pero 'l sèu oncle hi consentirá?

ENRICH.—Sense pensarshi; si ell hi havia renunciat; perquè havia cregut que vosté no m' estimava.

ELISSA.—Ell; tot al contrari. Si jo he cambiat d' idea ha sigut porque 'l sèu oncle m' ha dit que vosté m' enganyava.

ENRICH.—Perquè ell, com nosaltres, estava dintre d' un error.

ELISSA.—Si; s' enganyava respecte dels nostres sentiments.

ENRICH.—Pobr' oncle, quína alegríia tindrà!

ELISSA.—Peró ara hont es? (Se sent un gran soroll del cotxe que torna.)

ENRICH.—Miri; aquí 'l te que torna en berlina.
(Anant á la finestra y cridant.) Tio, tio, puji depressa!

ESCENA XIX

Los mateixos, D. BERNAT

BERNAT.—¡¡Llamp de Deu!! Qué s' han tornat burrangos? Qu' es aquesta broma? Quí n' ha estat l' autor d' aquest atropello? Dos lleguas en un quart. Y jo cridant en va: ¡Paréu, paréu, cotxero! Ni 'l vent corria més. M' he posat ronch!... Los despatxaré á tots dos.

ENRICH.—No ha sigut re, cálmis, tio, cálmis. Ho han fet per orde meva.

BERNAT.—Cóm! Ets tu, que m' has enviat á passeig?

ENRICH.—Com vosté ha dit á la seva gent qu' estes-

sen á las meas ordres... Però sápigas, tio, que á la fí, (Senyalant á Elissa.) obtinch la seva ma. Mentres vosté corria la posta jo també he fet una pila de camí.

ELISSA.—Si, don Bernat; sápigas la nostra ditxa.

ENRICH.—Prengui part en la nostra alegríia.

ELISSA.—No volfa enganyarme.

ENRICH.—M' estimava.

BERNAT.—Cóm! Cóm s' enten?

ELISSA.—Peró ni l' un ni l' altre *olvidarém* may la seva generosa amistat.

ENRICH.—Ni las sevas bonas intencions.

ELISSA.—Tot, ho debém á vosté.

ENRICH.—La nostra ditxa es obra seva.

BERNAT.—Si, si; fills meus; si aixó es lo que jo volía. Qué demanava sinó aixó? Veureus units. Y per arribar á lo que jo desitjava y vosaltres també, puch ben alabarmen; be me n' heu fet passar la pena!

ENRICH.—Oh, lo més bo dels meus parents!

BERNAT.—No hi ha res com l' amor d' oncle; sempre t' ho he dit y encara ho confessarás més, quan sápigas tot lo que 't dono.

ENRICH.—No, oncle, no; no vull res de vosté ni de la seva fortuna.

BERNAT —(A Elissa) Creu vosté qu' ell tampoch voldrá donarme la satisfacció de fer la sort de vosté? Però, que tanta candonga; ja que refuséu los meus bens será precís que acceptéu los del meu amich lo procurador. (A Elissa donantli lo testament.) Tinga; hereva universal ab sis mil duros de renda.

ELISSA.—Oh, Deu meu! Qué 'm diu?...

BERNAT.—(Copejant la espatlla de son nebot.) Si, noy, si; sis mil duros de renda.

ENRICH.—(Ab fredor) May venen malament.

BERNAT.—Ab aquesta calma rebs un tresor semblant?

ENRICH.—(Ab tendresa, agafant la ma d' Elissa.) Qué vol dir un tresór mes, quan un ja es millonari? (Mirant á Elissa.)

ELISSA.— (Que ha llegit lo testament.) Mira, Enrich

meu; segons aquest testament, lo teu oncle tenia drets á la meva ma y 'ls ha renunciat tots en favor teu.

ENRICH.—Cóm! Y 'm dona una dona com aqueixa y á demés una fortuna semblant? Ay, oncle del meu cor, oncle maco!

BERNAT.—Si, que hi faréu, jo soch aixís.

.
Ja han pogut veureu ben clá':
perque 'l tret no m' ha eixit bé,
he tingut de fé' y desfé'
qu' es la feyna d' En Jafá.
Y ara tant se val callá'
per treuren algú partit
y, ja que tots dos m' han dit
que 'm tenen tant agraphiment,
si callant sò bon parent,
que 'ls fassa molt bon profit.

LO TEATRO REGIONAL

Periódich setmanal ilustrat de Literatura, Novas y Anuncis

SURT LOS DISSAPTES

Preu de cada número: 10 céntims

Publica setmanalment 8 planas de folletí de las obras catalanas más notables.

Preu de suscripció: 2 pessetas trimestre

OBRAS PUBLICADAS

	<u>Ptas.</u>
L' AGULLA, drama en tres actes de D. Francesch Pelay y Briz.	2
SORTINT DEL OU, diálech de D. Ignasi Iglesias.	0'25
CLARIS, drama en tres actes de D. Conrat Roure.	2
LO TEATRO PER DINS, comedia en dos actes de D. Frederich Soler.	1'50
SANT JORDI MÀTA L' ARANYA, comedia en un acte de D. A. Guasch Tombas.	1
LA DONA Y LA BAYLERINA, comedia en un acte de don Frederich Soler.	1
PINTURA FI DE SIGLE, humorada inverossimil, en un acte, arreglada per los Srs. Guasch Tombas y Dalmases Gil.	1
UN' ALTRA SCGRA, comedia en un acte, de D. Abelardo Coma.	1
LAS JOYAS DE LA ROSER, drama en tres actes y en vers, original de Frederich Soler.	2
TOT PER LAS DONAS! Comedia en un acte, de D. Joseph M. ^a Pous.	1
L' ESCLAU DEL VICI. Monólech de D. Ignasi Iglesias.	0'50
LA FEYNA D' EN JAFÀ, comedia en un acte, en prosa de D. Ernest Soler de las Casas.	1

En publicació

LOS AUCELLETS. Comedia en tres actos, prosa, de D. Joseph M.ª Pous.